Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Кафедра географії та методики її навчання

«**ЗАТВЕРДЖУЮ**»
Завідувач кафедри
_____ Леся ЗАСТАВЕЦЬКА
Протокол № 1 від «01» вересня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань А Освіта
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність А4.07 Середня освіта (Географія)
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма Середня освіта (Географія)
(найменування освітньої програми)

2026 – 2027 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Методика наукових досліджень»** для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта (Географія)» за спеціальністю А4.07 Середня освіта (Географія) галузі знань А Освіта.

Розробник:
ЗАБЛОЦЬКИЙ Богдан – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Середня освіта (Географія)
2	Спеціальність	А4.07 Середня освіта (Географія)
3	Галузь знань	А Освіта
4	Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Форма навчання	Денна / дуальна
6	Статус дисципліни	Обов'язкова
7	Мова навчання	Українська
8	Курс	1
9	Семестр	1
10	Обсяг дисципліни в кредитах	3,0
11	Загальна кількість годин	90
12	Кількість змістових модулів	2
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 32, дуальна форма – 32
14	Лекції (год.)	Денна форма – 18, дуальна форма – 18
15	Практичні заняття (год.)	Денна форма – 14, дуальна форма – 14
16	Самостійна робота (год.)	Денна форма – 58, дуальна форма – 58
17	Вид ІНДЗ	Електронний реферат
18	Форма підсумкового контролю	Залік

Частка годин аудиторних занять становить: для денної / дуальної форми навчання – 36 %.

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень» є поглиблення знань здобувачів про теорію, методологію, методику та технологію наукового дослідження, для активного їх залучення до науково-дослідницької діяльності, написання магістерських робіт з спеціальності.

Завдання вивчення дисципліни «Методика наукових досліджень» полягають у наступному: поглибити знання магістрантів про теоретичні та

методичні основи здійснення наукових досліджень з фаху – сучасну наукову мову, загальну схему наукового дослідження, особливості теоретичних і емпіричних досліджень, принципи та правила оформлення наукових робіт, методику роботи з науковою інформацією та літературою; навчити здобувачів розробляти наукові проблеми, сформувати навички написання магістерських робіт; сприяти реалізації здобутих знань, умінь, навичок, творчого мислення в навчальному процесі, навчально-дослідницькій та подальшій науково-дослідницькій діяльності майбутніх фахівців.

3. Компетентності та результати навчання

Вивчення дисципліни передбачає формування у здобувачів таких компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

ЗК 8. Здатність до навчання впродовж життя.

ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ФК 2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

ФК 9. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільно-географічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички.

ФК 11. Здатність здійснювати самостійно та організувати дослідницьку діяльність здобувачів освіти з використанням сучасних методів і технологій, прикладних географічних досліджень природних і суспільних явищ та процесів, адаптованих під конкретні умови освітньої діяльності, узагальнювати отримані результати, презентувати їх.

ФК 12. Здатність до поглиблення знань і вдосконалення предметної області природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії, що включають новітні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, є основою для оригінального мислення, проведення досліджень та критичного осмислення професійних проблем.

ФК 13. Здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі з метою розширення й актуалізації географічних і психолого-педагогічних знань, пояснювати їх письмовими, усними та візуальними засобами на різних просторових рівнях (світовому, регіональному, державному, локальному), працювати в глобальному, інформаційному середовищі за фахом.

ФК 14. Здатність до здобуття спеціалізованих умінь та навичок розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які необхідні для проведення наукових досліджень, провадження інновацій наукової та педагогічної діяльностей.

Вивчення навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень» забезпечує досягнення здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН 2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

ПРН 4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

ПРН 5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

ПРН 6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

ПРН 14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

ПРН 15. Розуміє концептуальні засади та основні теоретико-методологічні проблеми природничої, антропогенної, суспільної географії, картографії та геоінформаційних технологій, методики навчання географії та профільної географії на рівні новітніх наукових здобутків.

ПРН 16. Обирає шляхи розв'язання практичних задач у професійній діяльності з методики профільного навчання географії та позанавчальної роботи, творчо застосовує методи формування ключових і предметних географічних компетентностей здобувачів у закладах освіти різного типу.

ПРН 17. Знає та застосовує понятєво-концептуальний апарат географії, теоретичні й емпіричні досягнення психології, педагогіки та методики навчання географії, що дозволяє пов'язувати й порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії та освітнього процесу з географії, організовувати дослідницьку роботу.

ПРН 18. Обґрунтовує вибір сучасних методів і технологій прикладних географічних досліджень, профільного навчання географії, позанавчальної роботи зі здобувачами освіти, володіє методикою географічних досліджень, необхідних для організації практичних занять з географії та позашкільної роботи, демонструє вміння організовувати дослідницьку роботу здобувачів освіти.

ПРН 20. Демонструє володіння спеціалізованими уміннями та навичками розв'язання проблем сучасної географічної науки, педагогіки, психології, методики навчання географії, які є необхідними для проведення наукових досліджень, провадження інноваційної наукової та педагогічної діяльностей.

ПРН 21. Здійснює відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи, інформаційно-комунікаційні технології.

ПРН 23. Володіє державною мовою України, вмінням логічно будувати власне мовлення в різних сферах професійної діяльності, презентує результати власних досліджень усно / письмово.

4. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Базовими передумовами для вивчення дисципліни «Методика наукових досліджень» є:

успішне здобуття ступеня бакалавра, що гарантує загальну фундаментальну та професійну підготовку;

розуміння фахової термінології та проблематики своєї галузі знань, набуте під час навчання на першому (бакалаврському) рівні;

уміння працювати з літературними джерелами, бібліотечними архівами та електронними науковими базами даних;

здатність порівнювати явища, робити прості узагальнення та володіння базовою писемною грамотністю для оформлення текстів.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст навчальної програми

Змістовий модуль 1.
Загальні засади організації проведення наукових досліджень

Тема 1. ***Роль науки для розвитку суспільства та держави.*** Історія становлення, роль і сучасний зміст науки. Класифікація наук. Законодавчо-нормативне регулювання розвитку науки в Україні. Організація наукової діяльності в Україні. Міжнародна наукова співпраця України. Підготовка наукових кадрів та їх зайнятість в Україні.

Тема 2. ***Методологічні основи науково-дослідної діяльності.*** Поняття методології наукових досліджень. Аспекти методології теоретичних та емпіричних досліджень. Методи наукових досліджень. Системний підхід у наукових дослідженнях. Вибір методів дослідження.

Тема 3. ***Здійснення наукового дослідження.*** Науково-дослідницька діяльність магістрантів. Процес наукового дослідження. Етапи проведення наукового дослідження.

Тема 4. ***Інформаційна база наукових досліджень.*** Загальна характеристика інформації. Джерела наукових досліджень. Основи збору інформаційного матеріалу для наукових досліджень.

Змістовий модуль 2.
Методологія проведення наукових досліджень та захисту наукових робіт

Тема 5. ***Магістерська робота – основний результат науково-дослідної діяльності магістрантів.*** Магістерська робота як форма державної атестації. Етапи підготовки магістерської роботи. Основні вимоги до написання магістерської роботи.

Тема 6. ***Оформлення магістерських робіт.*** Загальні вимоги до оформлення магістерських робіт. Вимоги до тексту. Правила проведення нумерації. Оформлення ілюстрацій, таблиць, формул. Посилання на джерела інформації та їх цитування. Правила оформлення списку використаних джерел інформації. Оформлення додатків.

Тема 7. ***Захист магістерських робіт*****.** Процедура підготовки до захисту. Процедура захисту. Оцінювання магістерської роботи.

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин									
	денна форма				дуальна форма					
	усього	у тому числі			усього	у тому числі				
		лекції	практичні заняття	самостійна робота		лекції	практичні заняття		самостійна робота	
						ЗВО	ЗВО	Р	ЗВО	Р
Змістовий модуль 1. Загальні засади організації проведення наукових досліджень										
Тема 1. Роль науки для розв. суспільства та держави	10	2	2	6	10	2	2	0	6	0
Тема 2. Методологічні основи науково-дослідної діяльності	10	2	2	6	10	2	2	0	6	0
Тема 3. Здійснення наукового дослідження	10	4	2	4	10	4	2	0	4	0
Разом за змістовим модулем 1	30	8	6	16	30	8	6	0	16	0
Змістовий модуль 2. Методологія проведення наукових досліджень та захисту наукових робіт										
Тема 4. Інформаційна база наукових досліджень	10	2	2	6	10	2	2	0	6	0
Тема 5. Магістерська робота як результат ндд магістрантів	10	2	2	6	10	2	2	0	6	0
Тема 6. Оформлення магістерських робіт	10	4	2	4	10	4	2	0	4	0
Тема 7. Захист магістерських робіт	10	2	2	6	10	2	2	0	6	0
Разом за змістовим модулем 2	40	10	8	22	40	10	8	0	22	0
ІНДЗ	20	-	-	20	20	-	-	0	20	0
Всього годин	**90**	**18**	**14**	**58**	**90**	**18**	**14**	**0**	**58**	**0**

5.3. Теми лекцій

№ теми	Назва теми	кількість годин		
		денна форма	дуальна форма	
			ЗВО	Р
1	Роль науки для розвитку суспільства та держави	2	2	0
2	Методологічні основи науково-дослідної діяльності	2	2	0
3	Здійснення наукового дослідження	4	4	0
4	Інформаційна база наукових досліджень	2	2	0
5	Магістерська робота як результат науково-дослідної діяльності магістрантів	2	2	0
6	Оформлення магістерських робіт	4	4	0
7	Захист магістерських робіт	2	2	0
	Всього годин	**18**	**18**	**0**

5.4. Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	кількість годин		
		денна форма	дуальна форма	
			ЗВО	Р
1	Наука як система знань	2	2	0
2	Методологічні основи наукових досліджень	2	2	0
3	Здійснення наукового дослідження	2	2	0
4	Інформаційна база наукових досліджень	2	2	0
5	Магістерська робота. Понятійний апарат дослідження	2	2	0
6	Оформлення магістерських робіт	2	2	0
7	Захист магістерських робіт	2	2	0
	Всього годин	**14**	**14**	**0**

5.5. Самостійна робота

Для досягнення поставлених завдань щодо оволодіння курсом «Методика наукових досліджень» цикл аудиторних занять має доповнюватися самостійною роботою студентів. Під час вивчення окремих тем передбачена різна кількість годин самостійної роботи студента.

№ теми	Назва теми	кількість годин		
		денна форма	дуальна форма	
			ЗВО	Р
1	Роль науки для розвитку суспільства та держави	6	6	0
2	Методологічні основи науково-дослідної діяльності	6	6	0
3	Здійснення наукового дослідження	4	4	0
4	Інформаційна база наукових досліджень	6	6	0
5	Магістерська робота як результат науково-дослідної діяльності магістрантів	6	6	0
6	Оформлення магістерських робіт	4	4	0
7	Захист магістерських робіт	6	6	0
	ІНДЗ	20	20	0
	Всього годин	**58**	**58**	**0**

Студенти самостійно поглиблюють знання, доповнюючи лекційний матеріал інформацією із пропонованої літератури та нормативно-правових документів (Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закон України «Про інформацію», Закон України «Про академічну доброчесність», Національна стратегія розвитку освіти в Україні тощо).

Студенти самостійно готують реферати, короткі повідомлення, які презентують на практичних заняттях.

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Основні напрями сучасних географічних досліджень в Україні.
2. Принципи електронного інформаційного пошуку географічної інформації.
3. Наукове дослідження: загальна характеристика, завдання, структура, види.
4. Основні ланки наукового дослідження (загальна характеристика).
5. Загальна характеристика форм студентської наукової роботи.
6. Методика роботи з науковою літературою. Реферування тексту.
7. Форми роботи з науковою літературою.
8. Бібліографічні вимоги до наукового дослідження.

9. Методика оформлення бібліографічного списку джерел.
10. Характеристика наукового стилю викладу матеріалу.
11. Рецензування науково-дослідних робіт.
12. Структура науково-дослідних і освітніх географічних установ в Україні.
13. Форми науково-дослідних робіт студентів.
14. Вимоги до оформлення тез, статей.
15. Плагіат, його види, методи обмеження.

5.6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (проєкт магістерської роботи) є обов'язковою частиною самостійної роботи студента. Виконання ІНДЗ має сприяти глибшому засвоєнню студентами дисципліни «Методика наукових досліджень», спонукати ґрунтовно вивчати спеціальні наукові видання вітчизняних і зарубіжних авторів, у яких розглядаються питання, пов'язані з проведенням наукових досліджень.

Студенти обирають тему ІНДЗ відповідно до теми магістерської роботи. При написанні навчального проєкту викладач здійснює консультування.

Звіт про виконання ІНДЗ подається перед підсумковим заняттям. На останньому занятті проходить його захист.

6. Форми та методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Методика наукових досліджень» застосовують комплекс організаційних форм і методів, орієнтованих на практично-пошукову та самостійну роботу магістрантів.

Основні форми організації навчання: лекції (зокрема традиційні оглядові, проблемні та інтерактивні) – для викладання теоретичних засад науки, структури та етапів дослідницького процесу; практичні заняття – для відпрацювання навичок бібліографічного пошуку, формулювання гіпотез, вибору методологічного інструментарію та оформлення результатів; індивідуальні заняття та консультації – для наукового супроводу магістерської роботи, обговорення індивідуальних дослідницьких завдань; самостійна робота здобувачів – полягає в опрацюванні першоджерел та баз даних.

Також використовуються такі форми організації навчання: індивідуальні навчально-дослідні завдання; дистанційне навчання із застосуванням електронних освітніх платформ; виконання та захист проєктів, презентацій; науково-дослідна робота студентів.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі методи навчання: словесні методи (пояснення, розповідь, бесіда, дискусія); наочні методи (демонстрація, ілюстрація, використання мультимедійних презентацій, відеоматеріалів); практичні методи (виконання практичних робіт, розв'язування ситуаційних завдань); проблемно-пошукові методи (проблемний виклад, евристична бесіда, дослідницький метод); інтерактивні методи (мозковий штурм, робота в малих групах, кейс-метод); метод проєктів; метод аналізу конкретних ситуацій (case study); проєкт-презентація.

Обрані форми та методи навчання сприяють формуванню м’яких навичок здобувачів: проєктне навчання дозволяє студентам працювати над реальними завданнями, де потрібно розв’язувати проблеми, співпрацювати з іншими та презентувати свої ідеї, і таким чином сприяє розвитку критичного мислення, комунікації та креативності; дебати та дискусії розвивають навички аргументації, слухання та критичного мислення, а також стимулюють здобувачів розглядати різні погляди й аргументувати свою позицію.

7. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: стандартизовані тести; поточне опитування; доповіді на практичних заняттях; презентації результатів виконаних індивідуальних завдань.

8. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни «Методика наукових досліджень» використовуються такі форми контролю: поточний контроль, який здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на практичних заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи; проходження на практичних заняттях тестового контролю знань за окремими темами; оцінювання виконання і презентації результатів індивідуального науково-дослідного завдання.

9. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Перевірку й оцінювання знань магістрантів проводять у таких формах: оцінювання роботи і знань під час практичних занять (усне опитування, письмові контрольні роботи, тестовий контроль, доповіді за темами рефератів); оцінювання виконання і презентації результатів індивідуального науково-дослідного завдання.

Поточне оцінювання знань магістрантів здійснюють під час проведення практичних занять. Воно має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводять за 10-бальною шкалою за такими критеріями: розуміння, ступінь засвоєння теорії і методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються; уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв’язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в

аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Десять балів ставлять за умови наявності правильно виконаного завдання у робочому зошиті, вичерпної усної відповіді на запитання для обговорення (5 балів) та вірних відповідей на питання тестового контролю або письмової контрольної роботи (5 балів).

Узагальнені критерії оцінювання під час практичного заняття:

5 балів: здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

4 бали: здобувач вищої освіти демонструє повні, систематичні знання з практичного заняття, вміє вільно висловлювати думку з проблемних питань теми, самостійно аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу студент допускає несуттєві помилки. У повному обсязі виконав усі завдання практичної роботи та тестові завдання, при цьому допустив несуттєві помилки.

3 бали: здобувач вищої освіти демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях заняття, допускає помилки при викладі матеріалу, але спроможний усунути їх за допомогою викладача.

2 бали: здобувач вищої освіти демонструє фрагментарні знання практичного заняття, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки в аналізі подій, явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми. Більшість завдань практичного заняття виконано неправильно.

1 бал: здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.

0 балів: здобувач вищої освіти не володіє знаннями з теми практичного заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

При оцінюванні практичних занять увагу приділяють також їх своєчасності (відповідності графіку навчального процесу).

Тестовий контроль рівня знань передбачає виявлення рівня опанування студентами лекційного матеріалу. При цьому тестові завдання містять як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення практичних завдань.

Тестові завдання містять запитання одиничного і множинного вибору різного рівня складності. Тести застосовані як з метою контролю, так і для закріплення теоретичних знань і практичних навичок.

Індивідуальне науково-дослідне завдання (проект магістерської роботи) полягає у поступовому виконанні (упродовж вивчення дисципліни) завдань за індивідуальною тематикою. Воно є обов'язковою частиною самостійної роботи студента.

ІНДЗ оцінюються у межах 30 балів за такими критеріями: самостійність виконання; логічність та послідовність викладення матеріалу; повнота та глибина розкриття теми, проблемної ситуації, аналітичної частини; наявність ілюстрацій (таблиці, рисунки, карт, схем тощо); використання статистичної інформації, додаткових літературних джерел та ресурсів мережі Internet; відображення практичного досвіду; обґрунтованість висновків; наявність конкретних пропозицій і прогнозів з обов'язковим посиланням на використані літературні джерела; якість оформлення, презентації і захисту роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання							**ІНДЗ**	**Сума**
Змістовий модуль 1			**Змістовий модуль 2**					
ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7		
10	10	10	10	10	10	10	30	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна оцінка в ЄКТС	**Оцінка ЄКТС літерна**	**Значення оцінки ЄКТС**	**Рівень компетентності**	**Оцінка за національною шкалою**
90-100	A	відмінно	Високий (творчий)	**зараховано**
85-89	B	добре	Достатній (конструктивно-варіативний)	
75-84	C			
65-74	D	задовільно	Середній (репродуктивний)	
60-64	E			
35-59	FX	незадовільно	Низький (рецептивно-продуктивний)	**незараховано**
1-34	F			

Політика щодо дедлайнів та перескладання: перескладання тем можливе на індивідуальних заняттях до моменту завершення модулів.

У випадку виникнення **конфліктних ситуацій** застосовуються норми «Положення щодо врегулювання конфліктних ситуацій у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Політика щодо академічної доброчесності: обов'язковим є дотримання «Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка».

Списування під час розв'язання тестових завдань та написання контрольних робіт заборонене. Використання мобільних пристроїв є доцільним під час підготовки практичних завдань у процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим, проте з об'єктивних причин (наприклад, хвороба, дуальна форма здобуття освіти, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в онлайн-форматі.

10. Політика використання ШІ в межах навчальної дисципліни

В процесі навчання використання систем ШІ дозволено з метою пошуку інформації на практичних заняттях та під час самостійної роботи.

Обов'язковим є дотримання «Політики використання штучного інтелекту у науково-технічній та інноваційній діяльності Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка».

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

12. Рекомендована література

Основна

1. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
2. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Харків : ХНАУ, 2017. 272 с.
3. Гуцал, І. С., Бицька Н. З. Основи методології наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Тернопіль : Прінт-офіс, 2005. 104 с.
4. Каламбет С. В., Іванов С. І., Півняк Ю. В. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Дніпро : Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
5. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 2-ге вид. Київ: Алерта, 2022. 492 с.
6. Ладанюк А. П., Власенко Л. О., Кишенько В. Д. Методологія наукових досліджень. Київ: Ліра, 2021. 352 с.
7. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

8. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / за ред. І. С. Добронравової, О. В. Руденко. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.
9. Основи методології та організації наукових досліджень: навч. посіб. для студентів / за ред. А. Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
10. Kothari C.R., Garg Gaurav. Research Methodology: Methods And Techniques. New Delhi: New Age International Publishers, 2019. 480 p.

Допоміжна

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ : Таксон, 2016. 234 с.
2. Дащенко Н. Науковий текст: оформлення й редагування: навч. посіб. Тернопіль, 2015. 432 с.
3. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
4. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2021. 144 с.
5. Методичні рекомендації до написання магістерських робіт для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) / укладач: Б. Заблоцький. 2-ге вид., перероб. і допов. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2024. 42 с.
6. Ніколаєнко С. М. Наукові дослідження в університетах – визначальний чинник зростання якості освіти : підручник. Київ : Прок-Бізнес, 2007. 176 с.
7. Основні вимоги до оформлення списку літератури за новими стандартами: метод. рекомендації / уклад.: М. П. Гребенюк, Г. З. Шевчук. Луцьк: ВІППО, 2019. 60 с.
8. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів : практичний посібник / за ред. О. Яарошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с.
9. Терещук Г. В., Алексієвець М. М. , Алексієвець Л. М. Основи наукових досліджень: теорія та методика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. України / наук. ред. Ю. І. Макар. Тернопіль : Вектор, 2012. 256 с
10. Walliman Nicholas. Research methods. The Basics. New York: Routledge, 2018. 280 p.

13. Інформаційні інтернет-ресурси

1. Вища атестаційна комісія України. URL: http://www.vak.org.ua/.
2. Заблоцький Б. В. Методика наукових досліджень : електрон. навч.-метод. комплекс. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2025. URL: https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=2786.
3. Законодавча база Верховної Ради України. URL: http: //www.zakon.rada.gov.ua/.

4. Книжкова палата України імені Івана Федорова. URL: http://www.ukrbook.net/.
5. Міністерство освіти і науки України. URL: http://www.mon.gov.ua/.
6. Наукова бібліотека Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. URL: http://www.library.tnpu.edu.ua/.
7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://www/nbuv.gov.ua/.
8. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.nplu.org/.
9. Сторінка Державного комітету статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua.
10. Український лінгвістичний портал «Словники України». URL: Lcorp.ulif.org.ua.

14. Перелік рекомендованих ресурсів з неформальної та/або інформальної освіти, за результатами проходження яких можуть бути визнані результати навчання з освітнього компоненту

Для перезарахування (визнання результатів навчання) з частини дисципліни «Методика наукових досліджень» потрібно подати **сертифікати онлайн-курсів**, присвячених основам наукового пошуку, академічному письму, роботі з базами даних та академічній доброчесності, наприклад:

«Академічна доброчесність в університеті» – курс, орієнтований на формування культури чесного наукового дослідження та правильного оформлення джерел (студія онлайн-освіти EdEra);

«Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів» – детально розкриті питання про плагіат, цитування та етичні норми наукових досліджень (платформа Prometheus);

«Наукова комунікація в цифрову епоху» – базовий курс про створення наукових текстів, роботу з цифровими профілями дослідника (ORCID, Publons), пошук у Scopus та Web of Science (платформа Prometheus).

Визнанню підлягають не лише онлайн-курси, а й **практичні результати самоосвіти**, які здобувач може підтвердити документально:

наявність опублікованих тез доповідей на конференціях або статей у фахових наукових виданнях України / реєстрах Scopus, Web of Science, написаних одноосібно або у співавторстві;

отримання патентів на корисну модель, винахід або свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір наукового характеру;

підтверджена довідками участь у виконанні держбюджетних чи госпдоговірних науково-дослідних тем на кафедрі, грантових програмах чи міжнародних дослідженнях.

16.Комунікація та етика взаємодії

Комунікація між викладачем і здобувачами освіти здійснюється під час занять, консультацій, через систему дистанційного навчання Moodle.

У разі відсутності на занятті з поважних причин здобувач освіти повинен повідомити викладача та відпрацювати пропущений матеріал у встановленому порядку. Консультації проводяться згідно з графіком.

Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися принципів взаємної поваги, академічної доброчесності, толерантності та професійної етики. Під час спілкування очікуються коректність, відповідальність, конструктивний діалог і повага до думок інших учасників освітнього процесу.